

PROP-KPOP/2026-01

12 stycznia 2026 r.

Opinia

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody – w zakresie odpowiedzialności zarządcy lasu i dyrektora parku narodowego za wypadki i szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne

W związku z prośbą Kancelarii Sejmu o zaopiniowanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody (dotyczącego odpowiedzialności zarządcy lasu i dyrektora parku narodowego za wypadki i szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne), Komisja PROP ds. Prawa Ochrony Przyrody, działając z upoważnienia i w imieniu Państwowej Rady Ochrony Przyrody **pozytywnie opiniuje projekt**, podkreślając że proponowana regulacja jest bardzo potrzebna i pilna.

Na problem przypisywania zarządcom lasów i dyrektorom parków narodowych nadmiernej odpowiedzialności za wypadki i szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne Państwowa Rada Ochrony Przyrody zwracała już uwagę w opinii PROP-KPOP/2024-06 z 22 lipca 2024 r.

Pełne zapewnienie bezpieczeństwa ludzi na terenie, który ma być kształtowany przez siły przyrody, w tym w lesie – tj. pełne ochronienie przed skutkami zjawisk i procesów naturalnych – jest niemożliwe. Próby dążenia do tego, przy racjonalnym nakładzie sił i środków nie znoszą ryzyka całkowicie, powodują istotne szkody przyrodnicze. Dlatego jasne przeniesienie odpowiedzialności za dbałość o swoje bezpieczeństwo na ludzi korzystających z takiego terenu, przy jednoczesnej kampanii informacyjnej i edukacyjnej, może przyczynić się zarówno do lepszej ochrony przyrody, jak i zmniejszenia liczby wypadków. Świadomość pewnych naturalnych zagrożeń - np. podczas silnego wiatru - oraz faktu, że jest się samodzielnie odpowiedzialnym za ich unikanie, prawdopodobnie skłoni wiele osób do większej rozwagi i ostrożności.

W toku dalszych prac legislacyjnych nad projektem sugerujemy rozważenie następujących zagadnień:

1. Zastąpienie terminu „parking leśny” terminem „oznakowane miejsce do postoju pojazdów”, analogicznie jak w art. 29 ust. 2 ustawy o lasach. Termin „parking” nie ma jednoznacznego znaczenia normatywnego, a w praktyce Lasów Państwowych funkcjonuje rozróżnienie pomiędzy „parkingami” a „miejscami postoju pojazdów”, co może być powodem nieporozumień.
2. W projektowanym art. 35 ust. 1a ustawy o lasach usunięcie słów “w lesie”. Wyłączenie odpowiedzialności zarządcy lasu za szkody spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności przez warunki atmosferyczne, powinno zostać ukształtowane w sposób obejmujący również szkody powstałe na gruntach przyległych do lasu, jeżeli ich bezpośrednią przyczyną jest element drzewostanu (np.

przewrócenie się drzewa lub upadek konaru). Zjawiska naturalne, takie jak silny wiatr, oblodzenie czy okiść, oddziałują w sposób ciągły i nie respektują granic ewidencyjnych. Skutki tych zjawisk mogą materializować się zarówno na terenie lasu, jak i poza nim — na gruntach sąsiednich.

3. W projektowanym art. 12 ust. 1a pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, słowa “pracowników Służby Parku Narodowego” zastąpić słowami “pracowników parku narodowego”. Nie wszyscy pracownicy parku tym osoby pracujące w terenie np. przy utrzymaniu szlaków turystycznych) stanowią Służbę Parku. Dyrektor jako pracodawca ponosi wobec pracowników odpowiedzialność odszkodowawczą za wypadki przy pracy i ustawa nie powinna naruszać tych regulacji.
4. W projektowanym art. 12 ust. 1a pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, po słowie “wypadki” dopisać (analogicznie do pkt 1) “zaistniałe na terenie parku narodowego”, a po słowach “przez zjawiska i procesy naturalne, w szczególności spowodowane przez warunki atmosferyczne” dopisać “lub zachowania dzikich zwierząt”.
5. W projektowanym art. 12 ust. 1a pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, skreślić słowa „o ile dochował wymogów, o których mowa w ust. 1b”. Jeżeli wyłączenie odpowiedzialności dyrektora parku za zdarzenia spowodowane przez zjawiska i procesy naturalne będzie warunkowe, to dyrektorzy będą narażeni na roszczenia argumentowane niedostatecznym umieszczeniem informacji o ryzyku. Ocena, czy informacja była dostateczna, będzie zawsze subiektywna. Sam ust. 1b, nakładający obowiązek informowania o ryzyku, wydaje się wystarczający do zapewnienia, by ta informacja była realnie dostępna.

Przewodniczącą Komisji

Otrzymują:

- Kancelaria Sejmu,
- Minister Klimatu i Środowiska, Pani Paulina Hennig-Kloska,
- Główny Konserwator Przyrody, Podsekretarz Stanu w MKiS, Pan Mikołaj Dorożała